

तृतीय वर्ष बी.अ. १९९९ की परीक्षा माटे

प्रश्नपत्र-६ :

१. व्याकरण "सिध्दान्त कौमुदी" माथी संज्ञा अमे कारक प्रकरण उपगुण
२. संस्कृत भाषाभाषा परिचय माटेभाषा विषयो उपगुण

भाषाशास्त्रातु गैतिहासिक अध्ययन, भाषाभाषा धतु परिवर्तन,
ध्वनि, रूप, वाक्य, अर्थ वगैरेतु परिवर्तन, भाषाभाषातु भाषावर्तिका
वर्गीकरण, भाषाकुणो, भारत-युरोपीय भाषाभाषा,
संस्कृत^{नी} वित्पत्ति, उत्क्रान्ति अमे विकास, संस्कृत तथा अवेस्ता,
संस्कृतध्वनीभाषा अमे स्वरभाषा...

संदर्भ माटेना भ्रामण करेला पुस्तको

१. डॉ. भोलाचंद्र व्यास कृत 'संस्कृत का भाषाशास्त्रीय अध्ययन' भारतीय ज्ञानपीठ काशी.
२. Sanskrit - T. Burrow
३. Historical Linguistic - by Wunifred Manmann (Indian Edition Page 50)
४. 'संस्कृत का ऐतिहासिक और संरचनात्मक परिचय' डॉ. देवीदयाल शर्मा प्रकाशन हरियाणा डि-डी ग्रंथ भंडारणी, चंडीगढ़
५. संस्कृत वाक्य रचना डॉ. वसन्त भट्ट, प्रकाशन सरस्वती, अमदावाड.

प्रश्नपत्र : ७

१. प्रथमसूत्र शक्तिभाष्य, यतु : सूत्रो (संकुट) ३५ गुण
२. उश्वरकृष्ण - 'साध्यकारिका' मूल ३५ गुण

प्रश्नपत्र : ८

१. मनुस्मृति, अध्याय-७, श्लोक १ थो १५ राजधर्म ३५ गुण
अने स्मृतिभोनी रचनाकाळ
२. तर्क संग्रह - अनन्त भट्ट ३५ गुण

प्रश्नपत्र-९

- भगवद् गीता, मूलमत, ओरीजीनल टेक्स्ट ७० गुण
शास्त्रीय प्रश्नो अपेक्षित नथी, मूलमिथी कडभवता प्रश्नो पुछारो.

भ्रामण करेला पुस्तको :

१. 'गीता रत्न - कर्मयोगशास्त्र' पी.जी. टिणक
२. 'गीता निबंधो' - श्री अरविंद
३. 'भगवद् गीता' - रक्षाकृष्ण
४. 'गीता प्रवचन' - विनोबा भावे

≡ (=

પ્રશ્નપત્ર - ૧૦

૧. સંસ્કૃતમાંથી ગુજરાતીમાં અનુવાદ : બી.એ.ના કક્ષાને અનુરૂપ સરળ પ્રાસાદિક સંસ્કૃતનો અનુવાદ પૂઠાશે. (૨૦ ગુણ)
૨. ગુજરાતીમાંથી સંસ્કૃતમાં અનુવાદ : બી.એ.ની કક્ષાને અનુરૂપ સરળ માધી ગુજરાતી - સંસ્કૃત પૂઠાશે. (૧૦ ગુણ)

અ થ વા

નીચે આપેલા વિષયોમાંથી ગમે તે એક વિષય ઉપર ૧૦ પંક્તિ સંસ્કૃતમાં લખવાના પૂઠાશે. (મોછામાં મોછા ત્રણ વિકલ્પો આપવા) (૧૦ ગુણ)

વિદ્યા । સંસ્કૃત ભાષા । સ્વધર્મ । મમ રાષ્ટ્રમ । મમ મનોરથ :
શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતા । યૌવનમ્ । ઉદ્યમઃ । આરોગ્યમ્ । મૈત્રી ।
ધનમ્ । વર્ષા । વસન્તઃ । પયવિરજ્જમ્ । દૂરદર્શનમ્ ।

૩. નીચેના ૨૨ છંદો - તેમનું બંધારણ, લક્ષણ, ઉદાહરણ (૧૦ ગુણ)
શાદૂલ વિક્રીઝિત, શિખરિણી, માલિની, હરિણી, પૃથ્વી,
વસન્તતિલકા, ઉપજાતિ, મન્દાક્રાન્તા, અનુષ્ટુપ, શાલિની,
દ્વિતવિલંબિત, સ્ત્રઘરા.....
૪. પ્રચરાત્રમ - ભાસકૃત. (૩૦ ગુણ)

: ભલામણ કરેલા પુસ્તકો :

૧. Guide to Sanskrit Composition - V.S. Apte.
૨. 'સંસ્કૃત પ્રવેશિકા' બાબુરામ સકસેના
૩. 'સંસ્કૃત - વાક્ય સંરચના' ડૉ. વસન્ત ભટ્ટ
૪. બૃહદ અનુવાદ ચન્દ્રિકા, ચક્રધર 'ઉસ' નોટિયાલ શાસ્ત્રી

પ્રશ્નપત્ર-૧૧ : નિબંધ

ત્રીજા વર્ષ બી.એ.ના સંસ્કૃત વિષયના નિબંધના પ્રશ્નપત્રમાં : ૧૯૯૮ : ની પરીક્ષા માટે ૨૫ નિબંધોની સૂચિ નીચે પ્રમાણે છે.

૧. વૈદિક દેવતાઓનું રૂપ : Nature of Vedic Gods
૨. ઋગ્વેદનો સમય : Date of Rigveda
૩. વૈદિક ધર્મનું સ્વરૂપ : Nature of Vedic Religion
૪. વૈદિક સૂક્તોમાં કાવ્યત્વ : Poetic Elements in the Vedic hymns
૫. રામાયણ : આદિકાવ્ય તરીકે : Ramayana as an Adi-Kavya

ચાલુ.....

3. महाभारत कालीन संस्कृति
Culture Reflected in Mahabharata.
4. भगवद्गीतायां उपदेशो जीवन् कला.
Art of Life as taught in the Bhagavad-gita.
5. संस्कृत मुक्तक साहित्य
Muktaka literature in Sanskrit.
6. संस्कृतमं गद्य काव्य.
Gadhyakavya in Sanskrit.
7. भारतीय दर्शनमां सान्ख्यशास्त्रमां काव्ये.
Contribution of Sankhya-Shastra.
8. भारतीय दर्शनमां कर्म अने पुनः जन्ममां सिध्दांत.
Principle of Karma and Rebirth in Indian Philosophy.
9. भारतीय दर्शनमां आत्म तत्त्व.
Atma-Tattva in Indian Philosophy.
10. भारतीय दर्शनमां मोक्षा विचार.
Idea of Moksa in Indian Philosophy.
11. कविकुलगुरु कालिदास
Kavikulaguru- Kalidasa
12. संस्कृत नाटक साहित्यमां हास्यरस.
Humour in Sanskrit Drama.

१६. पाणिनीय संस्कृत व्याकरण परंपरा.
Paniniya System of Sanskrit Vyakarana.
१७. सूत्र साहित्य.
Sutra - Sahitya
१८. संस्कृत नाटकनी उत्पत्ति.
Origin of Sanskrit Drama
१९. संस्कृत काव्यशास्त्राणी विचार परंपराभो.
Schools of Sanskrit Poetics.
२०. संस्कृत महाकाव्य साहित्यमा गुजरातनु प्रदान
Contribution of Gujarat to Sanskrit Mahakavya
२१. उपनिषद्भो तत्त्वज्ञान
Philosophy of Upanishads.
२२. पंच महाकाव्य.
Panch-Mahakavya
२३. संस्कृत भेकाकी रुपको .
One-act Plays in Sanskrit Literature.
२४. संस्कृत नाट्य साहित्यमा गुजरातनु प्रदान.
Contribution of Gujarat to Sanskrit Natya Literature.
२५. संस्कृत स्तोत्र साहित्य
Stotra Literature in Sanskrit.

સંદર્ભ ગ્રંથ-

=૧૧=

૧. A New History of Sanskrit Literature-Krishnachachaitange
૨. A History of Sanskrit Literature-Winternetz
૩. A History of Sanskrit Literature-Macdonll
૪. સંસ્કૃત સાહિત્યકા ઇતિહાસ - વાયલ્પાંત. ઝેરોલા
૫. વાલ્યુનિક સંસ્કૃત નાટક ભાગ-૧-૨ - રામજી ઉપાધ્યાય
૬. પ્રાચીન સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ ડા. અમૃત ઉપાધ્યાય
૭. સંસ્કૃત નાટકોના પરિચય ડા. ટી. જી. ના-દી
૮. સાહિત્યશાસ્ત્રની નિયત પરંપરાઓ ડા. ટી. જી. ના-દી
૯. પાલિનો વ્યાકરણનો ઇતિહાસ ડા. જ્યોત્સના ઝેન. શુક્લ
૧૦. ગુજરાતના સંસ્કૃત નાટ્યકારો ડા. વાલુદેવ વિ. પાઠક
૧૧. હિન્દ તત્ત્વજ્ઞાનનો ઇતિહાસ ડા. નર્મદાસંકર દે. મહેતા

ચિન્મયનાવધાશાખાના નવા માળખા મુજબ દ્વિતીય વર્ષ (જી. જી. ના પ્રશ્નપત્ર-૧૧-ના (નિબંધના) પ્રકરણે નીચે જણાવેલ વિષયો અસ્વાસ્થ્યમાં રાખવામાં આવ્યા છે.

પ્રશ્નપત્ર-૧૧:

૭૦ ગુણ

જ્યોતિષો-

(જ્યોતિષ સાસ્ત્રનો પ્રાથમિક પરિચય અપેક્ષિત છે)

નિયત પુસ્તકો-

૧. બાલભોધ-

લે. મુંદાવન શાસ્ત્રી

૨. સુભૂત ચિંતામણી

લે. રામ દેવતણ

અથવા-

પ્રશ્નપત્ર-૧૧

આર્યવેદ

.....

(આર્યવેદનો પ્રાથમિક પરિચય અપેક્ષિત છે)

૭૦ ગુણ

નિયત પુસ્તકો-

વાગ્ભટ્ટ રચિત 'અષ્ટગિહ્યવ' સૂત્ર સ્થાન: અષ્ટવાય ૧, ૨, ૩, ૪, ૧૨ અને ૧૩

મિલન સ્થાન-અષ્ટવાય-૧

અથવા-

પ્રશ્નપત્ર-૧૧

વ્યંજનસંધિ

.....

૧. સંધિ-ક. સ્વરસંધિ (અ) વ્યંજનસંધિ (ગ) વિષ્ણુસંધિ અમનાદોના જ્ઞાનાન્ય પરિચય સાથે.

૨. નામરુપો: ૧. નીચેના જેવા સ્વરાંત નામોના રુપો. રામ, વન, પાલા, હરિ, મતિ, જારિ, ગુરુ, નદી, ધેનુ, મધુ, વધુ, પિપ્પ, નૃનાત્, સ્વસ્તુ, દુહાન, તથા ' 'રુ' 'મંતવાળાં તેમજ અન્ય સ્વરાંત વિશેષોનાં રુપો (૨) નીચેના જેવા વ્યંજનાત નામોના રુપો, તરુત, વાક, ઝગત, સંશિન, રાજન, આત્મન, માનિન, યન્ત્રમસ, મનસ, (૩) નીચેનાં જેવાં વ્યંજનાંત, વિશેષોના રુપો આવત તેજસ્વિન ઇન્દ્રસ, વાક:
૩. નીચેના સર્વનામોનાં રુપો: ઈન્દ્ર, સુષ્મદ, બદસ, તદ વદ, ઇદમ, ઈદ, અન્ય, ચેતદ કિત.
૪. ક્રિયાપદો: દસલકારના પાંચવપૂર્વક :
૧. ગુણ ૧, ૪, ૩ અને ૧૦-ના વર્તમાનકાળ, ધ્વ, ક્રેતન ભૂ.કા.ના સાથ તથા વિષયર્થના પરસ્પદદો અને આત્મનેપદી યાતુઓના રુપો.
૨. ત્રીજા ગણના: નીચેના યાતુઓના ંપૂર્ણકત ચાર પ્રકારનાં રુપો: અસ, અદ, યા સ્તુ, હન, અધિક ઇ.
૩. ત્રીજા ગણના નીચેની યાતુઓના ંપૂર્ણકત ચાર પ્રકારના રુપો દા, વા, હા, પૂ, હું.
૪. પાંચમા ગણના નીચેની યાતુઓના ંપૂર્ણકત ચાર પ્રકારના રુપો. ાય, આપ, શક
૫. સાતમા ગણના નીચેની યાતુઓના ંપૂર્ણકત ચાર પ્રકારના રુપો: અજઝ, રન્ધ,
૬. આઠમા ગણના નીચેની યાતુઓના ંપૂર્ણકત ચાર પ્રકારના રુપો ક, તન
૭. નવમા ગણના નીચેની યાતુઓના ંપૂર્ણકત ચાર પ્રકારના રુપો: સા, ા, કી, મુષ્, અન્ધ
૫. ગણકારિરહિત કાળોમાં: નીચેના યાતુઓના પરોવા ભૂ.કા.ના ત્રીજા પુરુષોનાં રુપો- ગમ, શક, હન, સા, દા, હા, ભુજ.
૨. અન્ય અલંકારો પૈકી સામાન્ય સવિષયકાળ સ્વસ્તન સવિષયકાળ, અવતન, ભૂ.કા. ક્રિયા ંત, ત્વધ રુપોના સામાન્ય પાંચવ
૬. પ્રેરક ક્રિયાના રુપો.
૭. કર્મસિ પ્રતીગના રુપો.
૮. નીચેના કૃદન્તો-ભૂતકૃદન્તો કૃત્તરિ અને કર્મસિ, વર્તમાનકૃદન્ત, કૃત્તરિ અને કર્મસિ વિષયકૃદન્ત, હેત્વર્થ કૃદન્ત, સંજ્ઞક ભૂતકૃદન્ત.
૯. આર્થિકતાદર્શક અને શ્લેષતાદર્શક રુપો.
૧૦. નીચેના સમાસોના પાંચવ ' 'વદન્વ, તત્પુરુષા, ખલુત્રીહો, અવ્યયીભાવ, કર્મધારવ, વેદગુ.
૧૧. ' 'નામધાતુઓ' ' તથા ' 'ચિવપ્રત્યયાંત' ' રુપોનો પાંચવ
૧૨. ' 'સતિસપ્તની' ' અને ' 'જનાદરાધેષાષ્ટી' ' ની રચનાનો પાંચવ.

- ૧૩: કર્તરિ - કર્મણિ - ભાવે પ્રયોગ.
 ૧૪: "કારક વિભક્તિ" ને "ઉપપદ વિભક્તિ" નો પરિચય
 ૧૫: વાક્યરચનાનો સામાન્ય પરિચય.

: સંદર્ભ ગ્રંથ :

- ૧: બૃહદ્ અનુવાદ ચન્દિકા" - ચક્રધર નાટિયાલ હસ.
 ૨: "સંસ્કૃત વાક્ય રચના" - ડૉ. વો.એમ.ભટ્ટ
 ૩: માગોપદેશિકા } ડૉ. આર.જી.ભાંડારકર
 ૪: મન્દિરાન્ત }

અથવા :

પ્રશ્નપત્ર: ૧૧:

૭૦ ગુણ

કર્મકાંડ : (પ્રાથમિક કર્મ - Practical અપેક્ષિત નથી)

મુખપાઠોના ઉપ ગુણ અને અનુવાદના ઉપ ગુણ રહેશે.

૧: બોડશોપચાર પૂજન (દેવસ્થાપન થી માંડોને દેવ વિસર્જન પર્યંત)
 અર્થ સાથે મુખ પાઠ..

૨: રુદ્રાષ્ટાધ્યાયો અધ્યાય - ૧, ૨, ૫.

પ્રથમ અને ત્રીજા અધ્યાયનો અનુવાદ સાથે અને પાંચમા અધ્યાયનો માત્ર મુખપાઠ

૩: ગણપતિ પૂજન

૪: માતૃકા પૂજન

૫: ના-દો શ્લાઘવિધિ

૬: શ્રાદ્ધાન્તિ પ્રયોગ

મુખપાઠ માત્ર

૭: શ્રી સૂક્ત- (૧૦:૧૫ વરૂમિ -૧)

૮: ચક્રાદિસ્તુતિ

૯: સંસ્કૃત મંગલાષ્ટક

સાનુવાદ મુખપાઠ

વાઘેલા:૨.૧.૯૮.

: १४ =

नियत पुस्तक :

कर्मकांड द्रोपिका - प्रकाशक -

भाषिन विद्याविहार

'मुक्त पुष्पांजलि'

पानेतर पाटौ प्लोट सामे, थलनेज,
अमदावाड-५२

संदर्भ पुस्तको :-

१: आखिनक सूतावली : प्रकाशक - तुकाराम लुक डेपो.
माधववाग, मुंजळ -४

२: वृद्ध प्रवृत्ति निरुद्धकर्म समुच्चय- प्रकाश - दृगशंकरसंस्कृत पुस्तकालय.
वालकेश्वर संस्कृत पाठशाळा,
२०, बाणगा, मुंजळ.-६

३: वाटकर्म प्रदीप - प्रकाशक - पंडित विश्वनाथ या. शास्त्री
२८, सापरमती सोसायटी,
सापरमती, अमदावाड-५

अथवा :

प्रश्नपत्र : ११ :

आधुनिक संस्कृत रचना :

७० गुण

नियत पुस्तक

मकरन्दिका

(उत्तरार्धमात्र)

श्री जगदीशचं-६ प्राणेशंकर भाचार्य

प्रकाशक - International publishers
34, Amarnath Bldg,
Mahatma Gandhi Hospital Road,
Jodhpur (Rajasthan)